

عێراق د سالێن جهنگا جیهانی یا دووی دا ۱۹۳۹ - ۱۹۴۵

مه‌لک فه‌یسه‌لی دووی

مه‌لک فه‌یسه‌لی دووی دهما بۆویه مه‌لک

مه‌لک غازی و کورێ وی مه‌لک فه‌یسه‌لی دووی

عه‌بدولئیللاه بن عه‌لی

عه‌بدولئیللاه بن عه‌لی و مه‌لک
فه‌یسه‌لی دووی د رێ و رسمه‌کی دا

مه‌لک غازی ل ۴ نیسانا ۱۹۳۹ ئی مری هینگێ ژیی
کورێ وی مه‌لکی داهاکی "فه‌یسه‌لی دووی" ب ته‌نی
چار سال بوون. ژبه‌ر هندێ خانی وی عه‌بدولئیللاه
عه‌لی بوو سه‌میانی وی و شوونا وی ب کاروباری مه‌لکی
رادبوو. پشته‌ی مرنا مه‌لک غازی ب چه‌ند هه‌یفه‌کا
شه‌ری جیهانی یی دووی ده‌ست پی کر. هینگێ جیهان
بوو دو به‌ره‌، به‌ره‌یی هه‌قالبه‌ندان کو ب سه‌رۆکاتیا
بریتانیا و فره‌نسیایی بوو، به‌ره‌یی ته‌وهر کو ب
سه‌رۆکاتیا ئه‌لمانیا و ئیتالیا بوو. ل دویف پهمانا سالا
(۱۹۳۰) ئی دقیا عێراقی ئالیی هه‌قالبه‌ندان گرتبا و وه‌سا
ژی بوو.

د قی ماوه‌یی دا، ته‌وژمه‌کی نه‌ته‌وه‌په‌رستی
ده‌مارگیرێ عه‌ره‌بی ل عێراقی په‌یدا بوو کو ب
بیروباوهرێن فاشیزم و نازیزم ئیتالی و ئه‌لمانیا د
داخبا بوون.

يا هه قهرخ

د ماوهي شەري جيهاني يي دووي دا، تهوژمەگي نهووهپرستي دمارگيري
عهري ل عيراق پيدا بوو کو ب برونوهرين فاشيزم و نازيزما ئيتالي و ئەلماني د
داخار بوون.

رشيد عالي گهيلاني

رشيد عالي گهيلاني و هيتلەر

جەمیل مەدفعی

دو وينه ژ جهنگا جيهاني يا دووي

ئەف تهوژمه يي گو هندهك نهفسهري ل هسكەري سەرکردايهتيا وي دكر دژي
سياسهتا نووري سهعیدی و بریتانیایی بوون و ل نیسانا ۱۹۴۱ی کودهتایهكا لهسكەري
كرن و رشيد عالي گهيلاني بوو سهروكي وەزيران.

عبدولئيلاه و نووري سهعيد رهفين و مەلك فهيسەي دووي ژي بۆ هەوليری
هاته رهوانهكرن دا كو دوور بيت ژ وي شهري د نافهرا لهسكەري عيراقی و
لهسكەري بریتانیایی دا دهرکهفتی.

بریتانیایی جارەكا دی عيراق داگیر كره فه و حكومهتا رشيد عالي ژ
دهسهلاتی دهركرن. رشيد عالي رهفی ئیرانی و هیزین بریتانیایی ل خزیرانا ۱۹۴۱ی
گههشتنه بهغديی و سەرکردەيین کودهتایی گرتن و هندهك ژ وان ل سیداری دان.

سهميانی مهلكی عبدولئيلاه فهگهريا عيراقی و نهركی بيکنینانا حكومهتهكا
نوی دا جهميل مەدفعی و وی حكومهتهكا نوی ل سالا ۱۹۴۱ی پێك ئینا.

ب ناوايهكی گشتی رهوشا عيراقی ژ نهنجامی شهري جيهاني گهلهك خراب بوو
ب تايههتي ژ لایي نابۆری فه.

